

ॐ

ज्ञान प्रबोधिनी

सौर आश्विन १९३६ चे

मालिक वृत्त

सौर कार्तिक १, शके १९३६ दि. २३/१०/२०१४

शैक्षणिक उपक्रम संशोधिका

सौर आश्विन २१ (दि. १२ ऑक्टोबर) रोजी शिष्यवृत्ती परीक्षेची तयारी करावी या विषयी पुणे जिल्हा परिषद (शिक्षण विभाग) पुणे यांनी हुजूरपाणा शाळेमध्ये आयोजित केलेल्या शिक्षक प्रशिक्षण वर्गाला प्रा. प्रशांत दिवेकर, श्री. पायस अवघूतकर यांनी मार्गदर्शन केले. एकूण ६५ शाळेतून आलेल्या ६५ शिक्षकांनी यात सहभाग घेतला.

बुद्धिमत्ता संवर्धन केंद्र : के. पी. आय. टी., हिंजवडी व ज्ञान प्रबोधिनी, पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने चालू असलेल्या 'छोटे सायंटिस्ट' या उपक्रमांतर्गत सौर २४ आश्विन (१६ ऑक्टोबर) रोजी के.पी.आय.टी. अभियंत्यांसाठी प्रशिक्षण झाले. इ. ८ वी साठी विद्युत प्रवाह व इ. ९ वी साठी ध्वनी या संकल्पनेविषयी प्रशिक्षण झाले. इ. ८ वी साठी के.पी.आय.टी., नवी मुंबई, के.पी.आय.टी., बंगलोर, के.पी.आय.टी., नॉयडा या ठिकाणी विहिडिओ कॉन्फरनसिंगद्वारे मार्गदर्शन करण्यात आले.

ज्ञान प्रबोधिनी प्रशाला, पुणे

सौर आश्विन १ (२३ सप्टेंबर) रोजी श्री. ताजिमा तोशिओ यांनी 'जपानमधील शिक्षणपद्धती' या विषयी माहिती दिली व प्रश्नांना उत्तरे दिली.

सौर आश्विन १ (२३ सप्टेंबर) रोजी इ. ७ वी गुणविकास योजनेचा पारितोषिक वितरण समारंभ श्री. सनत भाटे यांच्या हस्ते झाला.

स्पर्धा परीक्षा केंद्र

अभिनंदन - केंद्रीय लोकसेवा आयोग पूर्व परीक्षा २०१४ चा निकाल जाहीर झाला असून केंद्राच्या अभ्यासिकांमधील सुमारे १२५ नवीन विद्यार्थी ही परीक्षा उत्तीर्ण झाले आहेत. त्याशिवाय केंद्राचे शंभराहून अधिक ज्येष्ठ विद्यार्थी मुख्य परीक्षेसाठी निवडले गेले आहेत.

केंद्रीय लोकसेवा आयोग परीक्षा नियमित वर्गाचा अभ्यास दौरा : सौर आश्विन १ (२३ सप्टें.) रोजी नियमित वर्गाचा अभ्यास दौरा हिवरे बाजार, अहमदनगर येथील पोलीस मुख्यालय व स्नेहालय येथे गेला होता. या दौर्यात ६० विद्यार्थी आणि काही कार्यालयीन सदस्य सहभागी झाले होते. हिवरे बाजार येथे श्री. पोपटराव पवार यांनी आदर्शग्राम कसे वसविले याची माहिती विद्यार्थ्यांना दिली. तेथील पाणलोट क्षेत्र प्रकल्प पाहून मुळे भारावून गेली. त्यानंतर अहमदनगर येथील पोलीस मुख्यालयात ज्ञान प्रबोधिनीचे विद्यार्थी-अधिकारी श्री. शैलेश बलकवडे (IPS), अतिरिक्त पोलीस अधीक्षक, अहमदनगर आणि श्री. विलास पवार (IDES), मुख्य कार्यकारी अधिकारी, अहमदनगर कॅन्टोनमेंट बोर्ड, यांनी विद्यार्थ्यांना अनुभव कथनातून मार्गदर्शन केले. तसेच अहमदनगर येथील 'स्नेहालय' (HIV बाधितांसाठीची संस्था) या संस्थेला भेट दिली. स्नेहालयाचे सचिव श्री. मिलिंद चावरे यांनी श्री. गिरीश कुलकर्णी सरांनी स्नेहालय कसे व कोणत्या परिस्थिती निर्माण केले याची माहिती दिली व यावर आधारित वीस मिनिटांची चित्रफित दाखविली.

नवनगर विद्यालय, निंगडी

इंग्रजी माध्यम विभाग

गणेशोत्सवात १० वी तील विद्यार्थ्यांनी देशप्रश्नाशी संबंधित विषय निवडून एका परिसंवादाचे आयोजन आपल्याच विद्यालयातील मुलांसाठी केले होते. त्यात काही बदल करून हा परिसंवाद पुण्यातील मिलेनियम विद्यालयात सौर आश्विन ९ (१ ऑक्टो.) रोजी सकाळी ८ ते ९.३० या वेळेत सादर करण्यात आला. तेथील अध्यापक व विद्यार्थ्यांनी या उपक्रमाचे विशेष कौतुक केले. इ. १० वी तील विद्यार्थ्यांना असलेली देशप्रश्नांची जाणीव त्यांना विशेष आवडली.

इ. ९ वी तील विद्यार्थ्यांनी कु. देवश्री उदास हिने पुढाकार घेऊन एका कॅन्सर पीडित विद्यार्थिनीसाठी निधी संकलन केले. ही कॅन्सर पीडित विद्यार्थिनी विद्यालयातील मराठी माध्यमात इ. ९ वी मध्ये शिकणारी आहे. इंग्रजी माध्यमाच्या विद्यार्थ्यांनी रु. १४,४५२/- संकलन करून मदत केली. स्वतःहून केलेल्या या मदतीचे विशेष कौतुक वाटते.

गुरुकुल विभाग - पंतप्रधान मोर्दीनी घोषित केलेल्या स्वच्छता अभियानाला गुरुकुलातील मुलांनी प्रतिसाद दिला. ज्ञानेश्वर चौक ते मधुकर पवळे उड्हाणपूलापर्यंतच्या परिसराची मुलांनी स्वच्छता केली.

माध्यमिक मराठी - इ. १० वी मराठी पाठ्यपुस्तकातील बहुरूपी या पाठाचे लेखक श्री. द. ता. भोसले यांना सरस्वती पूजनासाठी आमंत्रित केले होते. वय वर्षे ८० असूनही ते पंढरपूरहून आले, विद्यार्थ्यांच्या प्रेमापोटी! ग्रामीण भागातील लोककलावंत मनोरंजनाबरोबरच समाज प्रबोधनाचे काम किती चांगल्या पद्धतीने करतात हे त्यांनी अनेक उदाहरणातून पटवून दिले.

संगणक विभाग - ज्ञान प्रबोधिनी निगडी केंद्र संगणक विभाग व मातृमंदिर विश्वस्त संस्था यांच्या संयुक्त विद्यमाने संगणक बुद्धिमत्ता स्पर्धा घेण्यात आली. यामध्ये नऊ जिल्हातील ५६ शाळा व त्यामधील १८६० विद्यार्थी सहभागी झाले होते. इ. ३ री, ४ थी व ९ वी च्या विद्यार्थीसाठी ऑनलाईन स्पर्धा घेण्यात आली. इ. ५ वी ते ८ वी साठी लेखी परीक्षा घेण्यात आली. ही स्पर्धा संगणक, बुद्धिमत्ता व गणित या विषयावर आधारित होती. स्पर्धेचे हे आठवे वर्ष आहे.

क्रीडाकुल विभाग - कबड्डी १४ वर्षाखालील व १७ वर्षाखालील मुली यांच्या जिल्हास्तरीय स्पर्धा सौर भाद्रपद २५ ते २९ (१६ ते २० सप्टें.) या कालावधीत क्रीडाप्रबोधिनी येथे झाल्या. यात १४ वर्षाखालील मुलींना उपविजेतेपद मिळाले. तर १७ वर्षाखालील मुली यांनी प्रथम क्रमांक मिळवला. सौर भाद्रपद १७ व १८ (२६ व २७ सप्टें.) रोजी १७ व १९ वर्षाखालील मुलींच्या विभागस्तरीय स्पर्धा नवनगर विद्यालय निगडी येथे पार पडल्या. यात क्रीडाकुलच्या दोन्ही संघांनी विजेतेपद पटकावले. सौर आश्विन ७ ते १० (२९ सप्टें. ते २ ऑक्टो.) या कालावधीमध्ये राज्यस्तरीय स्पर्धा झाल्या. यात १७ वर्षाखालील मुलींनी तृतीय क्रमांक तर १९ वर्षाखालील मुलींनी उपविजेतेपद मिळवले. १७ वर्षाखालील हर्षदा हुडारे आणि ऐश्वर्या शिंदे आणि १९ वर्षाखालील सत्यव्वा हळदेकरी व प्रेमा जमादार यांची निवड राष्ट्रीय स्तरावर झाली.

कुस्ती - सौर आश्विन ६ व ७ (२८ व २९ सप्टें.) रोजी विभागस्तरीय स्पर्धा झाल्या. यात १४ वर्षाखालील बालाजी गराडे यांची राज्यस्तरासाठी यवतमाळ येथे होणाच्या स्पर्धेसाठी निवड झाली आहे.

अँथलेटिक्स - सौर आश्विन ५ ते ७ (२७ ते २९ सप्टें.) रोजी अँथलेटिक्सच्या शालेय जिल्हास्तरीय स्पर्धा इंद्रायणी नगर, भोसरी येथे पार पडल्या. यात १४ वर्षाखालील मुलींनी रिलेच्या स्पर्धेत (४ X १००) प्रथम क्रमांक मिळवला. तर १४ वर्षाखालील मुलांच्या स्पर्धेत श्रेयस पाटील याने १.४५ मी. उंच उडी मारून दुसरा क्रमांक मिळवला. १७ वर्षाखालील मुलांच्या व मुलींच्या गटाने रिले स्पर्धेमध्ये प्रथम क्रमांक मिळविला.

प्रज्ञा मानस संशोधिका

संशोधन विभाग

ज्ञान प्रबोधिनी संशोधन संस्थेच्या संशोधन सल्लागार समितीची बैठक झाली. त्यास नवनियुक्त सदस्या श्रीमती नीलाताई डबीर (उपसंचालिका, टाटा इन्स्टीट्यूट ऑफ सोशल सायन्सेस) उपस्थित होत्या. बैठकीत तीन प्रस्तावांचे नव्याने सादरीकरण झाले.

Quality of Life (Defence) - गंगटोक व पुणे विमानतळ येथील CISF च्या जवानांसाठी चाचण्या झाल्या.

Quality of School Life - शालेय समस्यांविषयी प्रश्नावली तयार झाली. उसमानाबाद येथे प्राथमिक चाचणी झाली.

Enhancing Thinking Skills चे हराळी येथील शिक्षक प्रशिक्षणाचे मासिक सत्र झाले.

अभिक्षमता मापन, व्यवसाय मार्गदर्शन -

२००६ मध्ये IAM टेस्ट दिलेल्या विद्यार्थ्यांनी ४०० जणांचा पाठपुरावा केला. त्यातील १२५ जणांनी प्रतिसाद दिला.

शैक्षणिक - 'विशेष क्षमतावान (Gifted)' चे प्रथम मार्गदर्शन सत्र सौर आश्विन १५ (७ ऑक्टो.) रोजी व अशा मुलांच्या पालकांच्या स्वमदत गटाचे पहिले सत्र सौर आश्विन १८ (१० ऑक्टो.) रोजी झाले.

विशेष : स्वरूपवर्धिनीतील इ. ८ वी ते १० वी च्या मुलांसाठी प्रज्ञा मानस सदस्यांनी दोन दिवस विशेष सत्रे घेतली.

एस. एन. डी. टी. मध्ये heredity & environment वर कामायनीच्या RCI मान्यतेसाठी अभ्यासक्रमाकरिता बुद्धिमत्ता या विषयावर शैक्षणिक सत्रे वा. सुजलाताई वाटवे यांनी घेतली.

जिजामाता दल

सौर श्रावण १५, २०, २२ (६, ११, १३ ऑगस्ट) व सौर भाद्रपद २५ व २७ (१६, १८ सप्टें.) या कालावधीत डॉ. सीमा दाबक यांची 'युगंधर योगेश्वर श्रीकृष्ण' या विषयावर व्याख्यानमाला आयोजित केली होती.

शारदोत्सव : सौर आश्विन ७ (२९ सप्टें.) रोजी सर्व सदस्य वेगवेगळे खेळ खेळले व स्पर्धा झाल्या.

सौर आश्विन ८ व ९ (३० सप्टें. व १ ऑक्टो.) रोजी पुष्पाताई राऊत यांनी अनुभव कथन केले. त्या दलाच्या स्थापनेपासूनच्या

सदस्या आहेत. त्यांनी समर्थ वाढूमयाचा सखोल अभ्यास करून त्याचे अभ्यासक्रम पुरे करून परीक्षा दिल्या व पुढे अनेक परीक्षार्थींचे समीक्षणही केले आहे. त्यावेळी त्यांना आलेले चांगले व काही कटू अनुभवही सांगितले. सौर आश्विन १४ (६ ऑक्टो.) रोजी सदस्यांनी शिकलेली देवीची सर्व स्तोत्रे व आरती म्हणून शारदोत्सवाची सांगता झाली.

स्त्री शक्ती प्रबोधन : शहरी (संवादिनी)

मासिक बैठक : संवादिनी गटाची सप्टेंबर महिन्याची मासिक बैठक सौर भाद्रपद २८ (१९ सप्टेंबर) रोजी झाली. मा. अनघाताई लवळकर यांनी 'क्रांतीची माझी कल्पना' हा विषय व्याख्यान, गटचर्चा आणि प्रश्नोत्तरे या द्वारे सदस्यांसमोर मांडला. ५२ सदस्यांची उपस्थिती होती.

समतोल दिवाळी अंक प्रकाशन : 'उत्सव' हा सूत्र विषय असलेल्या समतोल दिवाळी (२०१४) अंकाचे सौर आश्विन १९ (११ ऑक्टोबर) रोजी मा. सुवर्णाताई रावळ यांच्या हस्ते उत्सवी प्रकाशन झाले. मा. सुवर्णाताई रावळ भटके-विमुक्त जमातींसाठी विशेषतः त्यातील स्त्रियांसाठी काम करतात.

ग्रामीण : नव्याने जोडलेल्या ३५ गावातून नवरात्रानिमित्ताने मेळावे झाले. बचतगट व गटांची बँकेला जोडणी या विषयावर प्रामुख्याने चर्चा झाली. ५१८ महिलांपर्यंत यामुळे पोचलो. उपवासाचे पदार्थ यावर पाककला स्पर्धा घेण्यात आल्या. ग्रामीण महिलांनी ही खूप वेगळ्या व नाविन्यपूर्ण पाककृती बनविल्या होत्या.

घिसर येथे डोळे ते तपासणी शिविर झाले. ६५ ग्रामस्थांनी याचा लाभ घेतला.

ज्ञान प्रबोधिनी, सोलापूर

प्राथमिक विभाग : सौर २२ भाद्रपद (१३ सप्टेंबर) रोजी रोटरी क्लब, सातरस्ता विभाग यांच्यातर्फे शिक्षक पुरस्कार दिले गेले. विभागातील तीन शिक्षकांना हे पुरस्कार मिळाले.

सौर भाद्रपद १८ (१९ सप्टेंबर) रोजी डॉंबिवलीच्या सौ. श्रुतीताई फाटक यांच्या समवेत सर्व अध्यापकांची बैठक झाली. त्यानंतर प्रबोधिनीचे संस्थापक कै. आपांच्या चरित्रातील काही प्रसंगांचे त्यांनी निवेदन केले. छात्र प्रबोधन मासिकाद्वारे डॉंबिवलीचे पालक कसे जोडले गेले ते सांगून सध्या कोणते उपक्रम सुरु आहेत ते त्यांनी सांगितले.

सौर भाद्रपद ३१ (२२ सप्टेंबर) रोजी किलोस्कर समूहांतर्गत सोलापूरातील दोन शाळा निवडून विविध विषयांवरील उपक्रम राबविण्यात येत आहेत. विद्यार्थ्यांमध्ये स्वच्छतेबाबत जागृती व्हावी म्हणून इ. १ ली ते ४ थी तील विद्यार्थ्यांचा एक छोटा खेळ घेतला.

सौर आश्विन ९ (३ ऑक्टो.) रोजी विजयादशमीच्या निमित्ताने मा. विवेकराव पोंक्हे यांच्या हस्ते ध्वजारोहण झाले. यानंतर डॉ. नेहा जोशी (माजी विद्यार्थिनी) हिचे 'राष्ट्रीयत्व हेच हिंदुत्व' या विषयावर व्याख्यान झाले.

विद्यार्थी यश : श्राविका संस्थानतर्फे आयोजित शांतिसागर वक्तृत्व स्पर्धेत इ. १० वी तील कु. लक्ष्मी पाटील हिला प्रथम क्रमांकाचे पारितोषिक प्राप्त झाले. विषय - अपयश म्हणजे आयुष्याचा अंत का?

क्रीडा संकुल, सोलापूर तर्फे आयोजित आंतर शालेय स्पर्धेतील यश हळू स्पर्धा प्रकार - रायफल शुटिंग

इ. ९ वी मध्यील १) सुयोग गायकवाड - पेप साईट - प्रथम क्रमांक, २) सुमीत यादव - ओपन साईट - प्रथम क्रमांक

३) आशुतोष गुमटे - ओपन साईट - द्वितीय क्रमांक. वरील तिंबांची विभागीय स्तरावर निवड झाली.

पोहणे - डायन्हिंग - इ. १० वी तील अर्थव्वरंपरे याचा विभागीय आंतरशालेय स्पर्धेत प्रथम क्रमांक, १ मी. तसेच ३ मी., हाय बोर्ड प्रकारात प्रथम क्रमांक आला. त्याची राज्यस्तरावरील स्पर्धेसाठी निवड झाली.

ग्राम प्रबोधिनी विद्यालय, साळुंबे

सौर भाद्रपद २४ (१५ सप्टें.) रोजी साळुंबे येथील विद्यार्थ्यांचा मेळावा घेण्यात आला. यामध्ये ६९ विद्यार्थी उपस्थित होते. मेळाव्याचे सर्व नियोजन विद्यार्थ्यांनी केले होते. यामध्ये गावचे प्रश्न, विद्यार्थ्यांचे प्रश्न, व्यायामगट, अभ्यासिका या सर्व प्रश्नांची चर्चा झाली व काही उपाय सुचिविण्यात आले.

ग्रामविकसन

नैसर्गिक संसाधने : सौर ऊर्जा प्रकल्प - सौर ऊर्जा प्रकल्पांतर्गत सप्टेंबर महिन्यात २ वॅट क्षमतेचे २३ सौर पॅनल्स व एल.ई.डी. दिवे असा एक संच बनवण्यात आला आहे. या प्रकाराचे प्रत्येकी दोन संच खोपी (ता. भोर) व गेळगाणे (ता. वेल्हे) येथे बसविण्यात आले. या प्रकाराचे सात संच हराळी, तोरंबा, करवंजी (जि. उस्मानाबाद) येथे बसविण्यात आले. हराळी परिसरात या प्रकाराचे पूर्वीं बसविलेले दहा संच व्यवस्थित चालू आहेत.